

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 25^η Νοεμβρίου 2019 με την εξής σύνθεση: Μιχάλης Σειραδάκης-Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη-Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 18.10.2019 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 1278/21.10.2019 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και τον διακριτικό τίτλο «..... Α.Μ.Ε.» (εφεξής προσφεύγων), που εδρεύει στην ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ... (...) -Γενική Διεύθυνση Υπηρεσιών (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα, και

Του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ» με διακριτικό τίτλο «... S.A».

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η με αριθ. πρωτ. ... από 09-10-2019 απόφαση της αναθέτουσας αρχής με την οποία απορρίφθηκε η προσφορά του και η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της με αρ. .../05.08.2019 Διακήρυξης.

Ο παρεμβαίνων αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης με την οποία αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής έχει καταβληθεί e-παραβόλο ύψους 626,01 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... εκτύπωση ηλεκτρονικής συναλλαγής της 17.10.2019 που αφορά στην πληρωμή του εν λόγω παραβόλου δια μέσου της EUROBANK και εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών όπου στο πεδίο κατάσταση του ως άνω παραβόλου αναφέρεται η ένδειξη «Δεσμευμένο»).

2.Επειδή, με την με αρ. πρωτ. . Δ.Π.Δ.Υ.Κ.Υ ... Α.1111652 ΕΞ 2019/05.08.2019 Διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε Ανοικτό, Διεθνή, Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάση τιμής, για την ανάδειξη αναδόχου για « *την ανάθεση παροχής μεταφορικών υπηρεσιών γραφειακού εξοπλισμού και υλικών σε διάφορες Υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων*», προϋπολογισμού 125.201,61€ πλέον Φ.Π.Α.

3. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου η περίληψη της διακήρυξης απεστάλη προς δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε.Ε (2019/S 153-377384), καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) ΑΔΑΜ: ... στις 09.08.2019 καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ....

4. Επειδή, ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 18.10.2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του

διαγωνισμού, δοθείσας της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης στις 10.10.2019, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γ) είναι νομίμως υπογεγραμμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016 και του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή, με την προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκε ομόφωνα η γνωμοδότηση της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού και Αξιολόγησης προσφορών της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας όπως αυτή εκφράστηκε στα από 20/09/2019, 25/09/2019 και 01/10/2019 Πρακτικά 1, 2 και 3. Παράλληλα, αποφασίσθηκε η απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στο σκεπτικό του από 25/09/2019 πρακτικού ν. 2 της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού και ορίσθηκε προσωρινός ανάδοχος ο ήδη παρεμβαίνων. Ειδικότερα, ην προσφορά του απορρίφθηκε με την κάτωθι αιτιολογία: « δ) *Τα δικαιολογητικά συμμετοχής της προσφέρουσας εταιρείας ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ κρίνονται ανεπαρκή και μη πλήρη διότι δεν πληρούνται τα κριτήρια επιλογής που σχετίζονται με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των προσφερόντων. Πιο συγκεκριμένα, η ως άνω επιχείρηση δεν συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης καθότι στο πεδίο «Δ: Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης», «Πιστοποιητικά από ανεξάρτητους οργανισμούς σχετικά με συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» και στην ερώτηση «Είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) της πιο πάνω επιχείρησης, η απάντηση της εταιρείας είναι «ΟΧΙ» με την αναφορά ότι «Η εταιρεία μας έχει αναθέσει την εκπόνηση και εφαρμογή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης/ΣΠΔ (Environmental Management*

System/EMS) σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001:2015 στην εταιρεία QUALITY FACTOR-Διγενής Γεωργ. Άγγελος, για τις ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ, ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΩΝ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΩΝ, ΑΡΧΕΙΟΘΕΤΗΣΕΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΞΙΑΣ η οποία και έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς. Ακολουθεί η πιστοποίηση του συστήματος στις εγκαταστάσεις της εταιρείας επί της Ήρας 4 στον Ταύρο Αττικής από διαπιστευμένο φορέα, μετά από την τελική επιθεώρηση, η οποία αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός του Οκτωβρίου 2019» παρότι σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να συμμορφώνονται με το πρότυπο συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης. Εξάλλου, η εταιρεία δεν διαθέτει το απαιτούμενο πιστοποιητικό κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς και των δικαιολογητικών, όπως προκύπτει από την παραπάνω δήλωσή της. Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι παρέλκει ως αλυσιτελής η αξιολόγηση των δικαιολογητικών όσον αφορά τις λοιπές προϋποθέσεις και όρους της διακήρυξης».

7. Επειδή, σε συνέχεια των αναφερομένων στην προηγούμενη σκέψη ο προσφεύγων θεμελιώνει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής και τούτο διότι η προσφορά του απορρίφθηκε ενώ παράλληλα είχε υποβάλλει συμφερότερη προσφορά από αυτή του ήδη παρεμβαίνοντος βάσει του οικείου κριτηρίου ανάθεσης.

8. Επειδή, με την με αρ. 1624/21.10.2019 Πράξη του Προέδρου του 7^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων.

9. Επειδή, στις 21.10.2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σε κάθε «ενδιαφερόμενο» τρίτο και απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις από 24.10.2019 απόψεις της.

10. Επειδή, ο παρεμβαίνων άσκησε την από 29.10.2019 παρέμβαση του εμπροθέσμως, ο οποίος με προφανές ομοίως έννομο συμφέρον αιτείται τη

διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης, λόγω του ότι αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή και η οικεία παρέμβαση νομίμως και παραδεκτώς εισάγονται ενώπιον του 7^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και του Π.Δ/τος 39/2017.

12. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη είναι αβάσιμη και μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί καθώς απέρριψε εσφαλμένα την προσφορά του. Εν προκειμένω ισχυρίζεται ότι: *« Κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 4412/2016, όπως υιοθετούνται και από το κανονιστικό πλαίσιο της υπόψη Διακήρυξης, το δικαίωμα συμμετοχής των διαγωνιζομένων και οι επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενοι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, που προβλέπονται στα άρθρα 74 και 75, πρέπει να συντρέχουν, και ως εκ τούτου σωρευτικά, σε 3 χρονικά σημεία, ήτοι α) κατά την υποβολή της προσφοράς, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και γ) κατά τη σύναψη της σύμβασης. Ειδικότερα, κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς, έχει καθιερωθεί ο κανόνας της προκαταρκτικής απόδειξης περί μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και περί πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής που τίθενται με τους όρους της Διακήρυξης (όρος υπ' αριθμ. 2.2.9 υπό τον τίτλο Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής και υπ' αριθμ. 2.2.9.1 υπό τον τίτλο Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών) μέσω της συμπλήρωσης και υποβολής του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), το οποίο συνιστά υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλουν οι συμμετέχοντες ως δικαιολογητικό συμμετοχής κατά την υποβολή της προσφοράς τους και στην οποία δηλώνουν ότι, αντιστοίχως προς τις απαιτήσεις της Διακήρυξης, δεν εμπίπτουν στις καταστάσεις εκείνες που συνιστούν λόγους αποκλεισμού, όπως και ότι πληρούν τα ανάλογα με τη διακήρυξη κριτήρια ποιοτικής επιλογής, ως προκαταρκτική απόδειξη της προσωπικής τους κατάστασης, ώστε να θεμελιώσουν κατ' αρχήν το δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό. Σε δεύτερο στάδιο, το δικαίωμα συμμετοχής των διαγωνιζομένων*

κρίνεται κατά το χρονικό σημείο που η αναθέτουσα αρχή καλεί τον διαγωνιζόμενο που κατ' αρχήν ανέδειξε ως προσωρινό ανάδοχο της σύμβασης να προσκομίσει τα απαιτούμενα κατά την διακήρυξη δικαιολογητικά κατακύρωσης, προκειμένου εκ των εν λόγω εγγράφων ο διαγωνιζόμενος να αποδείξει στο αυτό στάδιο της διαδικασίας ότι ικανοποιεί πλήρως όλες τις απαιτήσεις που συνδέονται με την κατοχύρωση του δικαιώματος συμμετοχής του στο διαγωνισμό, **στοιχεία τα οποία προαποδεικτικά δήλωσε ότι πληροί με τη συμπλήρωση και υποβολή του ΕΕΕΣ**. Συνεπώς, ειδικά κατά το στάδιο ελέγχου των προσκομισθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης, ο έλεγχος που ενεργείται έχει διττό περιεχόμενο, αφενός μεν ελέγχεται η αλήθεια και η ακρίβεια των δηλουμένων στο ΕΕΕΣ, ήτοι επαληθεύεται εάν κατ' αληθή και ορθή δήλωση του διαγωνιζομένου, αυτός πληρούσε την εκάστοτε απορρέουσα από το σχετικό δικαιολογητικό απαίτηση κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς του, αφετέρου δε ελέγχεται εάν εκ του περιεχομένου των δικαιολογητικών κατακύρωσης που προσκομίζονται αποδεικνύεται και κατά το στάδιο της κατακύρωσης (στάδιο στο οποίο τα εν λόγω δικαιολογητικά προσκομίζονται) η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και η πλήρωση των απαιτήσεων των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. Περαιτέρω αναφέρεται ρητά και επί λέξει στην παράγραφο 3.2 της Διακήρυξης υπό τον τίτλο «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου – Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου» ότι «Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση (προσωρινό ανάδοχο) και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση του κριτηρίου ποιοτικής επιλογής της παραγράφου 2.2.4. έως 2.2.7. αυτής.... Απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση

γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας εάν: i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης είναι ψευδή ή ανακριβή, ή ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών ή iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και η μη πλήρωση των κριτηρίων συμμετοχής με τα άρθρα 2.2.3 (λόγοι αποκλεισμού) και 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της παρούσας....». Στην υπό κρίση περίπτωση και σύμφωνα με το άρθρο 2.2.7 της διακήρυξης υπό τον τίτλο πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης ορίζεται επί λέξει ότι «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με: «α) το πρότυπο Συστήματος Διαχείρισης ISO 9001 ή άλλο ισοδύναμο για τις δραστηριότητες εθνικές μεταφορές, υπηρεσίες αρχειοθέτησης, συσκευασίας, ανυψώσεις και αποθηκεύσεις, β) το πρότυπο συστήματος διαχείρισης της υγείας και ασφάλειας στην εργασία OHSAS 18001 ή/και ΕΛΟΤ 1801 ή άλλο ισοδύναμο και γ) το πρότυπο συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001 ή EMAS ή άλλο ισοδύναμο το οποίο να καλύπτει το αντικείμενο του έργου. Τα πιστοποιητικά θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης και να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα... Επισημαίνεται ότι τα υπό στοιχεία α) και β) αντιστοιχούν στο πεδίο σχετικά με τα πρότυπα διασφάλισης της ποιότητας, ενώ το υπό στοιχείο γ) αντιστοιχεί στο πεδίο σχετικά με τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης.» Συγκεκριμένα για το υπό στοιχείο γ) ως ανωτέρω αναφέρεται το οποίο αφορά τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, προσκομίσαμε την από **6 Σεπτεμβρίου 2019 βεβαίωση της εταιρείας συμβούλων συστημάτων ποιότητας ...στην οποία βεβαιώνεται ότι αναθέσαμε την εκπόνηση και εφαρμογή Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης/ΣΠΔ (Environmental Management System/EMS) σύμφωνα με**

το πρότυπο ISO 14001:2015 και υγιεινής και ασφάλειας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 45001:2018. Μάλιστα βεβαιώνεται ότι η εγκατάσταση του συστήματος της εταιρείας μας για τις υπηρεσίες μεταφοράς, συσκευασίας, μετακομίσεων, αποθηκεύσεων, αρχειοθετήσεων και μεταφοράς αντικειμένων αξίας σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 14001 και ISO 45001:2018 ολοκληρώθηκε επιτυχώς και ότι ακολουθεί η πιστοποίηση του συστήματος στις εγκαταστάσεις της εταιρείας επί της Ήρας 4 στον Ταύρο Αττικής από διαπιστευμένο φορέα, μετά από την τελική επιθεώρηση, η οποία αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός του μηνός Οκτωβρίου του έτους 2019». Κατόπιν παράθεσης του άρθρου 102, ισχυρίζεται ότι « Υπό το δεδομένο ότι σύμφωνα με την από 06-09-2019 προσκομιζόμενη βεβαίωση σύμφωνα με την οποία είχε ολοκληρωθεί επιτυχώς η εγκατάσταση του συστήματος της Quality Trans Cargo, για τις Υπηρεσίες, μεταφοράς, συσκευασίας, μετακομίσεων, αποθηκεύσεων, Αρχειοθετήσεων & Μεταφοράς Αντικειμένων Αξίας σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 14001 & ISO 45001:2018 και ακολουθούσε η πιστοποίηση του συστήματος της ...στις εγκαταστάσεις μας από διαπιστευμένο φορέα, μετά από την τελική επιθεώρηση εντός του Οκτωβρίου 2019, ουδέποτε μας ζητήθηκε από το φορέα να διευκρινίσουμε την ακριβή ημερομηνία προσκόμισης του πιστοποιητικού όπως και εάν κατά το χρόνο αξιολόγησης διαθέταμε το ως άνω πιστοποιητικό του άρθρου 2.2.7 της Διακήρυξης ή σε περίπτωση που δεν θα το διαθέταμε να διευκρινίσουμε τυχόν ισοδύναμα με την πιστοποίηση αποδεικτικά μέσα που μπορεί να προσκομιστούν». Επιπρόσθετα, επικαλείται το άρθρο του ν. 4412/2016 υπό τον τίτλο Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ισχυρίζεται ότι **ουδέποτε του δόθηκε η δυνατότητα, μολονότι σύμφωνα με το άρθρο 309 του Ν. 4412/2016 είναι υποχρεωτικό να αποδείξουμε για ποιο λόγο κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς, το συγκεκριμένο πιστοποιητικό δεν ήταν διαθέσιμο και να αποδείξει εν συνεχεία τους λόγους άρσης της δικής του ευθύνης. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι «Ως εταιρεία που δραστηριοποιούμαστε στον τομέα των μεταφορών για είκοσι δύο (22) συναπτά έτη από το έτος 1997 μέχρι**

σήμερα, έχουμε συμμετάσχει σε πάμπολλους δημόσιους διαγωνισμούς, έχουμε ανακηρυχθεί ανάδοχοι πλείστες φορές, όπως ευκόλως μπορεί να αποδειχθεί και κατ' επέκταση γνωρίζουμε τις διαδικασίες συμμετοχής σε αυτούς. Σύνηθες απαραίτητο πιστοποιητικό για τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης το οποίο απαιτείτο αποκλειστικά τα τελευταία έτη από τους εκάστοτε φορείς ήταν το ISO 9001 και το οποίο η εταιρεία μας πάντοτε διέθετε. Όσον αφορά το πρότυπο συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001 ή EMAS του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης υπό στοιχείο γ) το οποίο και απαιτείτο ως δικαιολογητικό στην συγκεκριμένη διακήρυξη, ενημερωθήκαμε την υποχρέωση συμμόρφωσής μας και έκδοσης αυτού στις 05-08-2019 ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης και αμέσως απευθυνθήκαμε (και μάλιστα μέσα στον Αύγουστο που ως γνωστόν λόγω των καλοκαιρινών διακοπών οι ρυθμοί εργασιών είναι πολύ περιορισμένοι) στην εταιρεία συμβούλων συστημάτων ποιότητας ...για να το εκδώσουμε και να το θέσουμε στη διάθεσή σας. Κατόπιν της ανάθεσης του συγκεκριμένου έργου εκπόνησης του απαιτούμενου πιστοποιητικού στην εταιρεία ...πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η εγκατάσταση του συστήματος για τις υπηρεσίες μεταφοράς, συσκευασίας, μετακομίσεων, αποθηκείσεων, αρχειοθετήσεων και μεταφοράς αντικειμένων αξίας σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 14001 και ISO 45001:2018 και εκκρεμούσε η πιστοποίηση του συστήματος από τον διαπιστευμένο φορέα, που θα ολοκληρωνόταν μετά από την τελική επιθεώρηση η οποία θα πραγματοποιείτο εντός Οκτωβρίου του έτους 2019. Για αυτό η εταιρεία μας δεν φέρει την παραμικρή ευθύνη/υπαιτιότητα, καθώς καταβάλλαμε κάθε δυνατή προσπάθεια και επιμέλεια χωρίς καμία κωλυσιεργία ή αμέλεια για την ολοκλήρωσή της, ενώ δεν είμαστε σε θέση να επισπεύσουμε με οποιονδήποτε τρόπο την επιθεώρηση αυτή. Αντιθέτως, **χωρίς την παραμικρή καθυστέρηση** αποταθήκαμε στον ανεξάρτητο αυτό οργανισμό για να λάβουμε το απαιτούμενο πιστοποιητικό, ο χρόνος όμως που παρασχέθηκε δεν ήταν σε καμία περίπτωση αρκετός για να ολοκληρωθεί και το τελευταίο στάδιο της διαδικασίας και να το προσκομίσουμε κατά το χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών, ουδόλως δε τούτο ελήφθη υπόψη κατά παράβαση του Ν. 4412/2016, όπως ανωτέρω λεπτομερώς αναλύεται. Από τα

ανωτέρω προκύπτει ότι αβάσιμα και μη νόμιμα ο Διοικητής της .... απέρριψε την προσφορά της εταιρείας μας αποδεχόμενος την γνωμοδότηση της Επιτροπής, αφού όπως είχαμε αληθώς δηλώσει στο ΕΕΕΣ η τελική επιθεώρηση αναμενόταν να πραγματοποιηθεί εντός Οκτωβρίου 2019 (και τόσο η γνωμοδότηση όσο και η προσβαλλόμενη με την παρούσα πράξη του Διοικητή έλαβαν χώρα τον Οκτώβριο) και δεν εξετάστηκε ποτέ εάν λάβαμε τελικώς την συγκεκριμένη πιστοποίηση ή εάν είχαμε να προσκομίσουμε άλλα αποδεικτικά μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι είναι ισοδύναμα με αυτά που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης, παραβιάζοντας έτσι τον νόμο και τους ίδιους τους όρους της διακήρυξης όπως λεπτομερώς εκτίθεται ανωτέρω.».

13. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις οικείες απόψεις της κατόπιν παράθεσης εκτενούς ιστορικού της διαγωνιστικής διαδικασίας ισχυρίζεται ότι «Επί των ανωτέρω αιτιάσεων της εταιρείας θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα αναφερόμενα στα Πρακτικά 1, 2 και 3 της Επιτροπής Διενέργειας, τα οποία εγκρίθηκαν με την υπ' αρ. Δ.Π.Δ.Υ.Κ.Υ. .... Α 1139379 ΕΞ 2019/09-10-2019 Απόφαση. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής: 1) Η Αναθέτουσα Αρχή έθεσε σε Δημόσια Διαβούλευση από τις 06/06/2019 Σχέδιο της Διακήρυξης με τις Τεχνικές Προδιαγραφές και τους Όρους αυτής, στην οποία αναφέρονταν ως Κριτήρια Επιλογής Πρότυπα Διασφάλισης Ποιότητας και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ίδια με αυτά που τελικώς τέθηκαν στην υπ' αρ. Δ.Π.Δ.Υ.Κ.Υ. .... Α 1111652 ΕΞ 2019/05-08-2019 (ΑΔΑΜ: ...) Διακήρυξη του διαγωνισμού. 2) Η προσφεύγουσα εταιρεία συμμετείχε στην εν λόγω Δημόσια Διαβούλευση και υπέβαλε σχετικό Έντυπο από τις 24/06/2019 στην οποία δηλώνει, μεταξύ άλλων, ότι δεν απαιτούνται άλλα Πρότυπα Διασφάλισης Ποιότητας και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πλην αυτού του ISO 9001:2015. Οι υπόλοιπες εταιρείες που συμμετείχαν στην ως άνω Δημόσια Διαβούλευση δεν πρότειναν αλλαγές στα Πρότυπα Διασφάλισης Ποιότητας και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα εταιρεία ήταν ενήμερη για τα Κριτήρια Επιλογής ήδη από τις 06/06/2019 και είχε στη διάθεσή της τον

απαραίτητο χρόνο να εκδώσει τα σχετικά πιστοποιητικά. Εξάλλου, η διάρκεια υποβολής προσφορών, βάσει της υπ' αρ. Δ.Π.Δ.Υ.Κ.Υ. .... Α 1111652 ΕΞ 2019/05-08-2019 (ΑΔΑΜ: ...) Διακήρυξης του διαγωνισμού, ήταν από 09/08/2019 έως 13/09/2019.

3) Στο Ε.Ε.Ε.Σ. που υπέβαλε η προσφεύγουσα εταιρεία δεν εξηγεί τους λόγους και δεν διευκρινίζει ποια άλλα αποδεικτικά μέσα μπορούν να προσκομιστούν όσον αφορά το σύστημα διασφάλισης ποιότητας, παρά αναφέρει ότι αναμένεται η τελική επιθεώρηση και πιστοποίηση, που απαιτείται από την διακήρυξη, από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα εντός του Οκτωβρίου 2019. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει την ύπαρξη άλλων ισοδύναμων αποδεικτικών μέσων και να ζητήσει διευκρινίσεις επί αυτών, αφού δεν δηλώθηκε κάτι τέτοιο. Η προσφεύγουσα εταιρεία δεν προσκόμισε πρόσθετα έγγραφα που να αποδεικνύουν τη μη δική της ευθύνη ως προς τη μη πρόσβασή της στα εν λόγω πιστοποιητικά ή τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, ούτε υπέδειξε άλλα ισοδύναμα μέτρα, πλην του από 06/09/2019 εγγράφου της εταιρείας συμβούλων συστημάτων ποιότητας QUALITY FACTOR.».

14. Επειδή ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι υφίσταται παραβίαση του άρθρου 2.2.7. της διακήρυξης από τον προσφεύγοντα, επικαλείται δε το άρθρο 2.2.9.1. της διακήρυξης, αλλά και το άρθρο 2.2.9.2. στο οποίο ορίζεται μεταξύ άλλων ότι το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης...». Στη συνέχεια επικαλείται το άρθρο 2.2.3.8. της διακήρυξης {ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ} όπου ορίζεται μεταξύ άλλων ότι : « ... Κάθε προσφέρων πρέπει να διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της σύμβασης, ειδάλλως η προσφορά τους απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης...» και

τα άρθρα 91 και 18 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι η διακήρυξη του διαγωνισμού ως κανονιστική πράξη δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα όσο και τους συμμετέχοντες, οι οποίοι οφείλουν να υποβάλουν τα προβλεπόμενα από τη διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία προκειμένου να συμμετάσχουν νομίμως στο διαγωνισμό, επικαλείται την αρχή της τυπικότητας, που διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την οποία, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της Διακήρυξης, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό, αλλά και την υποχρέωση διαφάνειας που έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν, εάν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε αλλά και την πάγια αρχή του εθνικού και ενωσιακού δικαίου, περί στενής και αυστηρής ερμηνείας των όρων της διακήρυξης (ΑΕΠΠ 173/2018) αλλά και ότι όροι, οι οποίοι διατυπώνονται με εκφράσεις όπως «με ποινή αποκλεισμού», «με ποινή απαραδέκτου, οι συμμετέχοντες πρέπει ...» ή άλλες παρόμοιες, συνιστούν αναμφισβήτητα ουσιώδεις όρους της διακήρυξης, με αποτέλεσμα οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς να οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. ΑΕΠΠ 190/2018 με περαιτέρω παραπομπές σε Ολ ΣτΕ 2137/1993, Ελ Συν VI Τμήμα Πράξη 78/2007 και ΝΣΚ Γνμδ 70/2002). Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι *«...αναφορικά με την υποβολή και τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής έχουν ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 190/2018) τα ακόλουθα: Πρώτον, ότι αρχή της τυπικότητας επιβάλλει, την τήρηση της προβλεπόμενης διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του διαγωνισμού, που αποσκοπεί στον έλεγχο της εκπλήρωσης των προβλεπόμενων από τη διακήρυξη τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, ήτοι των προβλεπόμενων από αυτή κριτηρίων αποκλεισμού και κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, μέσω της προσκόμισης εκ μέρους των συμμετεχόντων, επί ποινή αποκλεισμού, των δικαιολογητικών εκείνων που ορίζονται από την αναθέτουσα αρχή. Δεύτερον, ότι στο πλαίσιο του νέου, ενοποιημένου νομοθετικού πλαισίου του ν. 4412/2016, οι προϋποθέσεις συμμετοχής στους διαγωνισμούς ανάθεσης*

δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών κάτω των ορίων, όπως εν προκειμένω, συμπληρώνονται από τους συμμετέχοντες στο "Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης" (Τ.Ε.Υ.Δ), το οποίο αποτελεί πρότυπο τεύχος με δεσμευτική ισχύ και συνιστά Υπεύθυνη Δήλωση των οικονομικών φορέων, προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη και παρέχει προκαταρκτική απόδειξη για το ότι ο οικονομικός φορέας: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις που συνεπάγεται υποχρεωτικώς ή μπορεί να έχει ως συνέπεια τον αποκλεισμό του από τη διαδικασία και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής που έχουν καθοριστεί από την αναθέτουσα αρχή, με σκοπό την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών και την ελάφρυνση του φόρτου των συμμετεχόντων. Τέλος, ότι κάθε διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει, επί ποινή απαραδέκτου, το Τ.Ε.Υ.Δ. ορθά συμπληρωμένο βάσει των απαραίτητων όρων της διακήρυξης, ώστε να αποδεικνύεται προκαταρκτικά ότι πληροί όλους τους όρους συμμετοχής, ήτοι τους λόγους αποκλεισμού και τους όρους ποιοτικής επιλογής, ενώ η μη ορθή και πλήρης συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ συνιστά σε κάθε περίπτωση λόγο απόρριψης της προσφοράς του συμμετέχοντος, αφού δεν αποδεικνύεται κατά το στάδιο της εξέτασης των δικαιολογητικών συμμετοχής η πλήρης συμμόρφωσή του με τους ουσιώδεις αυτούς όρους της διακήρυξης. Στην προκειμένη περίπτωση του διαγωνισμού, όπως η ίδια η προσφεύγουσα αναφέρει, με το πρακτικό της η αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού εισηγήθηκε στην Αναθέτουσα Αρχή (...) ότι ....[παραλείπεται η αιτιολογία της προσβαλλόμενης προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων]. «Από το ανωτέρω πλήρως αιτιολογημένο πρακτικό που υιοθέτησε η Αναθέτουσα Αρχή με την Αριθ. Πρωτ.: Δ.Π.Δ.Υ.Κ.Υ. .... Α 1139379 ΕΞ 2019 και ημερομηνία 09/10/2019 Απόφασή της προκύπτει ότι η «πρόθεση» ολοκλήρωσης των διαδικασιών πιστοποίησης ΣΕ ΚΑΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ δεν μπορεί να αντικαθιστά και δεν εξομοιώνεται με την κατοχή των απαιτούμενων πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας από την από την εταιρία ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Είναι φανερό ότι η προσφεύγουσα ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ υπολαμβάνει το ρόλο του ΤΕΥΔ στη διαγωνιστική διαδικασία όχι ως ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΜΕΣΩ ΔΗΛΩΣΗΣ ότι έχει στην κατοχή

της τα απαιτούμενα δικαιολογητικά τα οποία θα προσκομίσει αργότερα κατά την επόμενη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας αλλά **ως ΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ISO ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ**. Με αυτό της το παράνομο και εσφαλμένο σκεπτικό που παραβιάζει ευθέως τη διακήρυξη και το νόμο 4412/2106 θεώρησε ότι από τη στιγμή που δεν έχει στην κατοχή της κατά την υποβολή της προσφοράς τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη ISO, θα αρκούσε ενδεχομένως, να δηλώσει «αληθώς» στο ΤΕΥΔ του διαγωνισμού ότι προς στιγμήν δεν τα έχει μεν, αλλά, όπως αναφέρει η ίδια χαρακτηριστικά στην προσφυγή της « ... ότι ακολουθεί η πιστοποίηση του συστήματος στις εγκαταστάσεις της εταιρείας επί της Ήρας 4 στον Ταύρο Αττικής από διαπιστευμένο φορέα, μετά από την τελική επιθεώρηση, η οποία αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός του μηνός Οκτωβρίου του έτους 2019...». Επομένως, και βάσει των ανωτέρω προκύπτει ότι ειδικώς η συμμόρφωση των περιλαμβανόμενων στα δικαιολογητικά συμμετοχής με τους όρους της Διακήρυξης, οφείλει όπως παρατέθηκε ανωτέρω να συντρέχει για τις συμμετέχουσες εταιρίες στο διαγωνισμό, μεταξύ άλλων, ήδη και κατά την υποβολή της προσφοράς σε κάθε δε περίπτωση κατά τον χρόνο λήξης υποβολής προσφορών, η αξιολόγηση των οποίων από την αναθέτουσα περιλαμβάνει και τον έλεγχο συμμόρφωσής τους με τους όρους της, οφείλοντας σε αρνητική περίπτωση να τις απορρίψει (βλ. μεταξύ πολλών ΑΕΠΠ Α 98/2018). Κατά συνέπεια, νόμιμα, αιτιολογημένα και με δέσμια αρμοδιότητα βάσει των άρθρων 2.2.7., 2.2.3.1., και 2.2.3.2. της διακήρυξης και των άρθρων 18 και 91 του νόμου 4412/2016 η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε την προσφορά της εταιρίας ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ από τη συνέχεια του διαγωνισμού. Β) Παράνομη επίκληση / αδυναμία εφαρμογής του άρθρου 102 του νόμου 4412/2016 από την προσφεύγουσα εταιρία ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και τον διακριτικό τίτλο «..... Α.Μ.Ε.» Κατόπιν παράθεσης του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι «Με την προδικαστική της προσφυγή ως προς σημείο της μη χρήσης από την Αναθέτουσα Αρχή της δυνατότητας διευκρινήσεων μέσω του άρθρου 102 του νόμου 44112/2016, η προσφεύγουσα αντιλαμβάνεται ως πιθανό, και συνάμα

νόμιμο αντικείμενο «διευκρινήσεων» βάσει του άρθρου 102 του νόμου 4412/2016, το να δηλώσει εάν έχει πιστοποιητικά ISO που η διακήρυξη απαιτεί επί ποινή αποκλεισμού, εάν θα τα εκδώσει κατά τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας ή εάν έχει εναλλακτικά μέσα διασφάλισης ποιότητας. Συγκεκριμένα, με την προσφυγή της αναφέρει αυτολεξεί ως μομφή κατά της Αναθέτουσας Αρχής ότι: «... ουδέποτε μας ζητήθηκε από το φορέα να διευκρινίσουμε την ακριβή ημερομηνία προσκόμισης του πιστοποιητικού όπως και εάν κατά το χρόνο αξιολόγησης διαθέταμε το ως άνω πιστοποιητικό του άρθρου 2.2.7 της Διακήρυξης ή σε περίπτωση που δεν θα το διαθέταμε να διευκρινίσουμε τυχόν ισοδύναμα με την πιστοποίηση αποδεικτικά μέσα που μπορεί να προσκομιστούν...»! ενώ σε άλλο σημείο επικαλείται ότι : « ... και εκκρεμούσε η πιστοποίηση του συστήματος από τον διαπιστευμένο φορέα, που θα ολοκληρωνόταν μετά από την τελική επιθεώρηση η οποία θα πραγματοποιείτο εντός Οκτωβρίου του έτους 2019 ...». Και τούτο τη στιγμή παράλληλα που η ίδια η προσφεύγουσα, με δήλωσή της στο ΤΕΥΔ (σελ. 26) σχετικά με «Πιστοποιητικά από ανεξάρτητους οργανισμούς σχετικά με συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης», στην ερώτηση «Θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης;» απάντησε ρητά ΟΧΙ. Σημειώνεται ότι η σχετική ΔΗΛΩΣΗ της συμμετέχουσας εταιρείας «... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΟΧΙ σχετικά με το εάν συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) δεν μπορούσε να θεραπευτεί ούτε μέσω διευκρινιστικής «πρόσκλησης» αυτής από την Αναθέτουσα Αρχή, αφού, όπως έχει κριθεί και από την υπ' αριθ. 237/2018 απόφαση της ΑΕΠΠ (βλ. σκ. 25 σελ. 75) «{...} η παροχή συμπληρώσεων- διευκρινίσεων, κατ' άρθρο. 310 παρ. 2 Ν. 4412/2016, παρέχεται μόνο για ασάφεια δικαιολογητικών και εγγράφων και επουσιώδη σφάλματα ιδίως όλως τυπικής φύσης, γραφικά, λεκτικά, φραστικά, ως προς τη σήμανση και τη συσκευασία του φακέλου και των εγγράφων καί ως

προς τη νομιμοποίηση, έννοιες στις οποίες δεν υπάγεται η εσφαλμένη συμπλήρωση και απαντήσεις σε ολόκληρη Ενότητα του ΤΕΥΔ όπως εν προκειμένω η ενότητα που αναφέρεται στα πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας (ISO). Επισημαίνεται και υπογραμμίζεται όμως ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται σε κάθε διαπραγματεύση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και υποβάλλοντος προσφορά στο πλαίσιο διαδικασίας δημόσιου διαγωνισμού, πράγμα που συνεπάγεται ότι, κατ' αρχήν, πια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του υποβάλλοντος την προσφορά αυτή. Μία απαράδεκτη προσφορά δεν δύναται δια της μεθόδου των διευκρινήσεων ή των συμπληρώσεων να καταστεί παραδεκτή εκ των υστέρων και κατά τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή δεν δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις από υποβάλλοντα προσφορά του οποίου την προσφορά θεωρεί μη σύμφωνη είτε με τις ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής είτε με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, C 599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψεις 36 και 37). Δεν είναι δυνατόν δια μέσου συμπληρωματικών εγγράφων ή διευκρινήσεων να καταλήγει κάποιος υποψήφιος να υποβάλλει στην ουσία εκ νέου προσφορά. Υπό αυτή την έννοια επομένως, οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς και στην υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού (βλ. χαρακτ. ΔΕΕ, Απόφαση της 11.05.2017, Υπόθεση C-131/2016, Archus and Gama). Ταυτόσημη βέβαια άποψη έχει εκφραστεί και από το ΝΣΚ (Γνωμοδότηση 14/2013) σύμφωνα με την οποία η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να ζητά διευκρινήσεις επί υποβληθέντων δικαιολογητικών, όχι όμως να αναπληρώνει μη υποβληθέντα ή να επιτρέπει σε υποψηφίους « ... να τροποποιούν το περιεχόμενο της προσφοράς προκειμένου να απαλειφούν αντιθέσεις προς τους όρους της διακήρυξης...». Στην προκειμένη περίπτωση, εάν εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή είχε καλέσει βάσει της λογικής της προσφεύγουσας την εταιρία ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ να υποβάλλει τα μη

υποβληθέντα με την προσφορά περιβαλλοντολογικά ISO δεν θα επρόκειτο στην πραγματικότητα για «γνήσια συμπλήρωση» αλλά για εν τοις πρώτοις υποβολή ελλείποντος δικαιολογητικού και ως τέτοια προσκρούει στις ίδιες τις διατάξεις του άρθρου 102 Ν.4412/2016 καθώς και στη γενική αρχή της ισότητας των διαγωνιζομένων και στην ελευθερία του ανταγωνισμού κι, αφετέρου και σε κάθε περίπτωση, είναι ανεπίτρεπτη λόγω του ουσιώδους χαρακτήρα της σχετικής υποχρέωσης - όρου της διακήρυξης. Κατά συνέπεια στην προκειμένη περίπτωση ΟΡΘΑ, ΣΥΝΝΟΜΑ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΑ, η Αναθέτουσα Αρχή δεν ζήτησε και δεν θα μπορούσε να ζητήσει μέσω «διευκρινήσεων» στην εταιρία ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ να διορθώσει / αλλάξει τη μη παραδεκτή προσφορά που υπέβαλλε στο διαγωνισμό σε ότι αφορά τα πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας (ISO) σε σχέση με την περιβαλλοντική διαχείριση, και η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.

Γ) Παράνομη επίκληση / αδυναμία εφαρμογής του άρθρου 309 του νόμου 4412/2016 από την ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Σύμφωνα με το άρθρο 309 του νόμου 4412/2016 ορίζεται ότι : « ... 1. Οι αναθέτοντες φορείς, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που ειμίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας, βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους που δεν αποδίδονται σε δική του ευθύνη, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας...».Εν προκειμένω, καταρχήν επισημαίνεται ότι τυπικά το

επικαλούμενο άρθρο απαντά στο βιβλίο 2 του νόμου 4412/2016 και στους αναθέτοντες φορείς ενώ λόγω της φύσης της αναθέτουσας αρχής (...) εφαρμοστέο στην περίπτωση είναι το βιβλίο 1 του νόμου 4412/2016 και τα άρθρα 3 - 221.Εν συνεχεία, και επί της ουσίας, η επίκληση είναι εξ ορισμού απορριπτέα για τους εξής λόγους: ΑΦΕΝΟΣ Το άρθρο 309 προϋποθέτει την αναλυτική παράθεση των «εναλλακτικών μέτρων» με την υποβολή της προσφοράς ώστε να δύναται υποθετικά η αναθέτουσα αρχή να εξετάσει και να προβεί στην όποια κρίση περί ισοδυναμίας. Στην προκειμένη περίπτωση ούτε με την προσφορά, ούτε στο ΤΕΥΔ, αλλά ούτε καν με την προσφυγή (που δεν θα ήταν παραδεκτά εκ των υστέρων) δεν υπάρχει παράθεση των εναλλακτικών μέτρων περιβαλλοντικής διασφάλισης ποιότητας και διαχείρισης. Χαρακτηριστική αναφορά της προσφυγής « ... και δεν εξετάστηκε ποτέ εάν λάβαμε τελικώς την συγκεκριμένη πιστοποίηση ή εάν είχαμε να προσκομίσουμε άλλα αποδεικτικά μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι είναι ισοδύναμα με αυτά που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης, παραβιάζοντας έτσι τον νόμο και τους ίδιους τους όρους της διακήρυξης όπως λεπτομερώς εκτίθεται ανωτέρω ...». Δηλαδή, εάν είχαν μέχρι να εκδοθούν τα πιστοποιητικά εναλλακτικά μέτρα που έπρεπε να αναζητήσει η αναθέτουσα αρχή ενώ δεν ήταν στην προσφορά !!ΑΦΕΤΕΡΟΥ και σε κάθε περίπτωση, το να ζητήσεις μία περιβαλλοντολογική πιστοποίηση ISO την παραμονή δημοσίευσης μίας ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, την οποία αποδεδειγμένα γνωρίζεις πολύ πριν την επίσημη δημοσίευση του διαγωνισμού αφού έχεις συμμετάσχει στην δημόσια διαβούλευση, δεν μπορεί να σε καθιστά «άμοιρο ευθυνών», δηλαδή βάσει του άρθρου 309 να μην είσαι σε θέση «να αποκτήσεις τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους που δεν αποδίδονται σε δική του ευθύνη ...».Επομένως, καταλήγει ο παρεμβαίνων, ότι η επίκληση του άρθρου 309 είναι νομικά εσφαλμένη και η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.

14. Επειδή, η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς

διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...] Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].».

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016, ορίζεται : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. [...].

16. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.... Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.[...] 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από

προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82.

17. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 82 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 62 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», ορίζεται: «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής

διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης». [...].

18. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι : «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1

του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

19. Επειδή, στο άρθρο 104 «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των

δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105 [...]».

20. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται: «*Κριτήρια Επιλογής Κάθε προσφέρων πρέπει να διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της σύμβασης, ειδάλλως η προσφορά τους απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης (τελ. παρ. σελίδα 18 από 80),*

2.2.7. *Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με: .....και, γ) το πρότυπο Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001 ή EMAS ή άλλο ισοδύναμο για τις δραστηριότητες εθνικές μεταφορές, υπηρεσίες αρχειοθέτησης, συσκευασίας, ανυψώσεις και αποθηκεύσεις. Τα πιστοποιητικά θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης, και να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα. ....Τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης αντιστοιχούν στο Μέρος IV Δ' του ΕΕΕΣ. Επισημαίνεται ότι τα υπό στοιχεία α) και β) αντιστοιχούν στο πεδίο σχετικά με τα πρότυπα διασφάλισης της ποιότητας, ενώ το υπό στοιχείο γ) αντιστοιχεί στο πεδίο σχετικά με τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης.».*

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το

επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα IV: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 136

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα- Δικαιολογητικά κατακύρωσης Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016. [...]

B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: 1. Πιστοποιητικό από διαπιστευμένο φορέα ότι το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας που εφαρμόζεται από τον οικονομικό φορέα πληροί τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 9001 ή άλλου ισοδύναμου, 2. Πιστοποιητικό από διαπιστευμένο φορέα ότι το Σύστημα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία που εφαρμόζεται από τον οικονομικό φορέα πληροί τις απαιτήσεις του προτύπου OHSAS 18001 ή/και ΕΛΟΤ 1801 ή άλλου ισοδύναμου, 3. Πιστοποιητικό από διαπιστευμένο φορέα ότι το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζεται από τον οικονομικό φορέα πληροί τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001 ή EMAS ή άλλου ισοδύναμου, [...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: 1) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»),

2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου «Οικονομική προσφορά» /Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος των προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, 2) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης, 3) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.... 8) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.

21. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

22. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση

προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

23. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C 278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει και να θέσει εκποδών τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C 278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

24. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C 496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

25. Επειδή, ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, δηλαδή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του Διαγωνισμού, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων. Άλλωστε οι απαραίτητες ικανότητες των υποψηφίων αποδεικνύονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών που ορίζονται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, Δημήτριος Ι. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Σάκκουλας, 2017, σελ. 195-197).

26. Επειδή, το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής και ενέχει, προϋποθέτει και ερείδεται επί μιας καταρχήν εμπιστοσύνης ως προς τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς. Εν προκειμένω, τόσο το γράμμα του ν. 4412/2016 όσο και το πνεύμα και οι αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ αποσκοπούν στη μείωση του διοικητικού φόρτου των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων, ωστόσο, ουδόλως απαλλάσσουν τον οικονομικό φορέα από την υποχρέωση δήλωσης στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, στο σταθερό χρονικό σημείο υποβολής της προσφοράς του, των απαιτούμενων, επί ποινή αποκλεισμού, στοιχείων και πληροφοριών βάσει των εγγράφων της σύμβασης, κατόπιν προσεκτικής εξέτασης τους, σε αντίθετη περίπτωση, υφίσταται ουσιώδης έλλειψη της προσφοράς και καθίσταται υποχρεωτική η απόρριψή της (ΔΕφΚομ Ν49/2018 σκ. 12. ΔΕφΚομ ΑΝ55/2019, σκέψη 11 αλλά και μεταξύ άλλων Απόφαση 549/2019 του 7ου Κλιμακίου Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη σκ.25). Περαιτέρω, ενόψει των αρχών της τυπικότητας, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η συνυποβολή επί ποινή αποκλεισμού εγγράφων στο σταθερό χρονικό σημείο της υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων με το προβλεπόμενο σε αυτές περιεχόμενο, αποτελεί ουσιώδη τυπική

Αριθμός απόφασης: 1318/2019

προϋπόθεση συμμετοχής στο διαγωνισμό, παράβαση δε του εν λόγω κανόνα εκ μέρους του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό, δηλαδή παράλειψη συνυποβολής τους με την προσφορά ή ελλιπούς κατά περιεχόμενο δήλωσης, καθιστά την υποβληθείσα προσφορά του απαράδεκτη (βλ. κατ' αναλογία Ε.Α. Σ.Τ.Ε. 1319, 668, 422,133/2009, βλ. επ' αυτού και την με αρ. 775/2018 Απόφαση ΑΕΠΠ, του πρώην 1ου Κλιμακίου, Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη), διότι δεν συνιστά ασάφεια ή επουσιώδη πλημμέλεια, δυνάμενη να αρθεί στο πλαίσιο του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, αφού η συμπλήρωση τους θα είχε ως συνέπεια τη μεταγενέστερη αντικατάσταση ουσιώδους εγγράφου κατά τρόπο ώστε να αίρεται το απαράδεκτο της επίμαχης προσφοράς (βλ. μεταξύ άλλων κατ' αναλογία ΕΑ ΣτΕ 117/2019 σκ.14).

27. Επειδή περαιτέρω, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται επίσης σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, καταρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37). Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή

απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις [βλ., συναφώς, στο πλαίσιο διαδικασιών προκήρυξης κλειστού διαγωνισμού εμπιπτουσών στην οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 114), αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψεις 35 έως 45, όσον αφορά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψεις 30 έως 39, όσον αφορά το στάδιο προεπιλογής των προσφερόντων]. Επιπλέον, η αίτηση διευκρίνησης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Τέλος, και γενικά, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 41, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37). Ωστόσο, μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40).

28. Επειδή, οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης, και, της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Αναθέτουσας Αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, πότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191).

29. Επειδή, **ο προσφεύγων** με τον πρώτο λόγο της προσφυγής ισχυρίζεται ότι αβάσιμα και μη νόμιμα η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά του δοθέντος ότι είχε αληθώς δηλώσει στο ΕΕΕΣ ότι η τελική επιθεώρηση αναμενόταν να πραγματοποιηθεί εντός Οκτωβρίου 2019 (και τόσο η γνωμοδότηση όσο και η προσβαλλόμενη με την παρούσα πράξη του Διοικητή έλαβαν χώρα τον Οκτώβριο) και δεν εξετάστηκε ποτέ εάν έλαβε τελικώς την συγκεκριμένη πιστοποίηση ή εάν είχε να προσκομίσει άλλα αποδεικτικά μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι είναι ισοδύναμα με αυτά που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης της περ. γ του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης. Και τούτα παρότι, έσπευσε άμα τη δημοσίευση της διακήρυξης να λάβει τη σχετική πιστοποίηση.

Η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι στο Ε.Ε.Ε.Σ. που υπέβαλε ο προσφεύγων δεν εξηγεί τους λόγους και δεν διευκρινίζει ποια άλλα αποδεικτικά μέσα μπορούν να προσκομιστούν όσον αφορά το σύστημα διασφάλισης ποιότητας, παρά αναφέρει ότι αναμένεται η τελική επιθεώρηση και πιστοποίηση, που απαιτείται από την διακήρυξη, από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα εντός του Οκτωβρίου 2019. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει την ύπαρξη άλλων ισοδύναμων αποδεικτικών μέσων και να ζητήσει διευκρινίσεις επί αυτών, αφού δεν δηλώθηκε κάτι τέτοιο, ούτε όμως ο προσφεύγων προσκόμισε πρόσθετα έγγραφα που να αποδεικνύουν τη μη δική της ευθύνη ως προς τη μη πρόσβασή της στα εν λόγω πιστοποιητικά ή

τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, ούτε υπέδειξε άλλα ισοδύναμα μέτρα, πλην του από 06/09/2019 εγγράφου της εταιρείας συμβούλων συστημάτων ποιότητας QUALITY FACTOR.

Ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι ο νόμος προϋποθέτει την αναλυτική παράθεση των «εναλλακτικών μέτρων» με την υποβολή της προσφοράς ώστε να δύναται υποθετικά η αναθέτουσα αρχή να εξετάσει και να προβεί στην όποια κρίση περί ισοδυναμίας. Ωστόσο, ο προσφεύγων ούτε με την προσφορά, ούτε στο ΤΕΥΔ, αλλά ούτε καν με την προσφυγή του παραθέτει εναλλακτικά μέτρα περιβαλλοντικής διασφάλισης ποιότητας και διαχείρισης, τα οποία θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι είναι ισοδύναμα με αυτά που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης, παραβιάζοντας το νόμο και τους ίδιους τους όρους της διακήρυξης που απαιτούν να συντρέχουν οι οικείες προϋποθέσεις και κατά τον χρόνο υποβολής των προσφορών. Επίσης, ισχυρίζεται ότι, εάν εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή τον είχε καλέσει να υποβάλλει τα μη υποβληθέντα με την προσφορά περιβαλλοντολογικά ISO, δεν θα επρόκειτο στην πραγματικότητα για «γνήσια συμπλήρωση» αλλά για εν τοις πρώτοις υποβολή ελλείποντος δικαιολογητικού που προσκρούει στις διατάξεις του άρθρου 102 Ν.4412/2016 καθώς και στη γενική αρχή της ισότητας των διαγωνιζομένων και στην ελευθερία του ανταγωνισμού κι, αφετέρου και σε κάθε περίπτωση, είναι ανεπίτρεπτη λόγω του ουσιώδους χαρακτήρα της σχετικής υποχρέωσης.

30. Επειδή, από τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 82 του ν. 4412/2016, ρητά και σαφώς προκύπτει ότι οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν, όπως εν προκειμένω, την προσκόμιση πιστοποιητικών που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασισζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν

εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς, αναγνωρίζοντας παράλληλα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2.2.9.2 της διακήρυξης (εννοιολογικά ταυτόσημο με το άρθρο 104 παρ. 1 του ν. 4412/2016), οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, ως είναι η κατοχή των οικείων προτύπων, εντάσσονται στο Μέρος IV «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής» του ΕΕΕΣ Ενότητα Δ' (βλ. άρθρο 2.2.7 τελ. εδάφιο της διακήρυξης), και θα πρέπει να πληρούνται και κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Περαιτέρω, το ΕΕΕΣ αποτελεί προαπόδειξη, μεταξύ άλλων και των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, (βλ. άρθρο 2.2.9.1 της διακήρυξης εννοιολογικά ταυτόσημο με το άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016), ωστόσο ουδόλως απαλλάσσει τον οικονομικό φορέα από την υποχρέωση πλήρωσης των σχετικών κριτηρίων και κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην περίπτωση δε που ο οικονομικός φορέας δεν κατέχει το οικείο επίμαχο πιστοποιητικό περιβαλλοντικής διαχείρισης υφίσταται ειδικό πεδίο στο ΕΕΕΣ προς συμπλήρωση, προκειμένου ο οικονομικός φορέας να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους δεν κατέχει το οικείο πιστοποιητικό και παράλληλα να διευκρινίσει ποια άλλα πιστοποιητικά μπορεί να προσκομίσει για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας. Επομένως, εναργώς προκύπτει ότι, στόχος της ως άνω διάταξης είναι η αποφυγή αποκλεισμού συμμετοχής οικονομικών φορέων οι οποίοι δεν διαθέτουν μεν τα οικεία πιστοποιητικά κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς τους για λόγους που δεν ευθύνονται οι ίδιοι, καθόσον δεν δύναται να απαιτείται οι προσφέροντες να δαπανήσουν και να επενδύσουν εκ των προτέρων ένα σοβαρό ποσό για τον μόνο λόγο της κάλυψης προδιαγραφών

μελλοντικής διακήρυξης (βλ. σκέψη 27 της με αρ. 1033/2019 Απόφασης ΑΕΠΠ του 7^{ου} Κλιμακίου, Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη), με ταυτόχρονη όμως διασφάλιση της αναθέτουσας αρχής, δια αναφοράς εκ μέρους του οικονομικού φορέα άνευ σχετικής προς τούτο κλήσης του από την αναθέτουσα αρχή, περί διάθεσης ισοδύναμων μέτρων με το ελλείπον πιστοποιητικό. Συνεπώς, δεν δύναται να υποστηριχθεί βασίμως ότι, στην περίπτωση που προσφέρων δεν διαθέτει τα οικεία απαιτούμενα πιστοποιητικά και το δηλώσει στο ΕΕΕΣ του, ότι απαιτείται προγενέστερη σχετική πρόσκληση εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής προς παροχή σχετικών ισοδύναμων στοιχείων, καθόσον αυτό όχι απλά δεν προβλέπεται από την οικεία ως άνω διάταξη (βλ. εξ αντιδιαστολής άρθρο 88 του ν. 4412/29016), αλλά εναργώς προκύπτει ότι αποτελεί υποχρέωση του προσφέροντα, εξ ου και η ύπαρξη του σχετικού πεδίου στο ΕΕΕΣ. Η ανωτέρω, παραδοχές επιρρωνύονται και από το γεγονός της διαφύλαξης των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής και του δημοσίου συμφέροντος, προκειμένου να μην εκτίθεται η κατακυρωτική κρίση σε γεγονότα μελλοντικά και αβέβαια και να αποφευχθούν σχετικοί αιφνιδιασμοί.

31. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, ο προσφεύγων στο Μέρος IV Ενότητα Δ του ΕΕΕΣ «Πιστοποιητικά από ανεξάρτητους οργανισμούς σχετικά με συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης», στην ερώτηση «Θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης; Απάντηση: ΟΧΙ. Στην ερώτηση: «εξηγήστε τους λόγους και διευκρινίστε ποια άλλα αποδεικτικά μέσα μπορούν να προσκομιστούν όσον αφορά τα συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης; Απάντηση ότι: *«Η εταιρεία μας έχει αναθέσει την εκπόνηση και εφαρμογή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης/ΣΓΠΔ (Environmental Management System / EMS) σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001:2015 στην εταιρεία ...- ..., για τις ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ, ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΩΝ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΩΝ, ΑΡΧΕΙΟΘΕΤΗΣΕΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ*

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΞΙΑΣ η οποία και έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς. Ακολουθεί η πιστοποίηση του συστήματος στις εγκαταστάσεις της εταιρείας επί της Ήρας 4 στον Ταύρο Αττικής από διαπιστευμένο φορέα, μετά από την τελική επιθεώρηση η οποία αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός του Οκτωβρίου 2019».

32. Επειδή, σε συνέχεια των αναγραφόμενων στις σκέψεις 30 και 31 της παρούσας, δοθέντος ότι ο προσφεύγων δεν δήλωσε έτερα αποδεικτικά μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης στο ΕΕΕΣ του τα οποία θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι είναι ισοδύναμα με αυτά που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης της περ. γ του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης, στοιχείο που άλλωστε και ο ίδιος ομολογεί στην υπό εξέταση προσφυγή του, νομίμως η αναθέτουσα Αρχή απέκλεισε την προσφορά του, άνευ προγενέστερης κλήσης του, όπως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και ο παρεμβαίνων. Ειδικότερα, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο παρεμβαίνων, εάν εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή είχε καλέσει τον προσφεύγοντα να συμπληρώσει τα μη δηλωθέντα στο ΕΕΕΣ του ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα, θα επρόκειτο για εν τοις πρώτοις δήλωση ελλείποντος στοιχείου που προσκρούει στις διατάξεις του άρθρου 102 Ν.4412/2016 καθώς και στη γενική αρχή της ισότητας των διαγωνιζομένων και στην ελευθερία του ανταγωνισμού, καθόσον μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ. ίδια σκ.26-27 της παρούσας), Επομένως, απορρίπτονται οι οικείοι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος και γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής και του παρεμβαίνοντος. Απορριπτόμενων ομοίως των ισχυρισμών του προσφεύγοντος περί του ότι ευθύς αμέσως έσπευσε να εκδώσει το οικείο πιστοποιητικό και τούτο διότι ζητούμενο εν προκειμένω, δεν αποτελεί μόνο η απόδειξη της μη υπαιτιότητας του σχετικά με την κατοχή του οικείου πιστοποιητικού αλλά, πρωτίστως η πλήρωση των οικείων απαιτήσεων δια ισοδύναμων μέτρων ήδη κατά το χρόνο

υποβολής της προσφοράς των οικονομικών φορέων τα οποία και δεν ανέφερε ο προσφεύγων, καθόσον τυχόν εγκατάσταση του συστήματος δεν συνεπάγεται και την επιτυχή λειτουργία του εξ' ου και η πιστοποίηση του συστήματος παρέχεται μετά από ειδική προς τούτο επιθεώρηση. Συνεπώς, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος κρίνονται εν όλου απορριπτέοι ως αβάσιμοι και γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής και του παρεμβαίνοντος.

34. Επειδή, γίνεται δεκτή η εισήγηση.

35. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.

36. Επειδή κα' ακολουθία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 363 του ν. 4412/2016, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων, ως αυτό αναφέρεται στη σκέψη 1 της παρούσας.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 25.11.2019 και εκδόθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη